

Grataglaks AS

Kystkulturveien 1747
9470 Gratangen

Kvæfjord kommune

Rådhuset
Bygdeveien 26
9475 Borkenes

Foldvik, 24.10.2022

Svar på merknader til søknaden om oppdrett ved Skallneset.

Den 3. mars 2022 sendte Grataglaks søknad til Kvæfjord kommune om dispensasjon fra Kystsoneplanen til Kvæfjord kommune, for å etablere akvakulturanlegg ved Skallneset.

Den 20. april 2022 sendte Kvæfjord kommune søknaden ut til høring med svarfrist 1. juni 2022. Det kom merknader fra 6 offentlige etater og 8 innsigelser fra privatpersoner og en fellesliste med 137 personer.

Fra	Angående
Fiskeridirektoratet	Ingen vesentlige innvendinger at det gis dispensasjon
Kystverket	Noe mer utsatt enn eksisterende akvakulturområde
UiT Norges Arktiske universitet	Ingen merknader
NVE	Må utrede fare for ras i området.
Kvæfjord Kommune	Ta hensyn til vannledning
Statsforvalteren	Krever KU om naturmangfold om det marine miljøet.
8 innsigelser fra privatpersoner	- Fiske
En fellesliste fra 137 personer	- Båtleia
	-Lakselus
	-Rømming
	-Forsøpling /forurensning
	-Lys, støy og lukt
	-Laksebaroner

Merknader fra offentlige etater.

Fiskeridirektoratet

Uttalelsen fra Fiskeridirektoratet:

«Fiskeridirektoratet region Nord ser helst at spørsmålet om endring av kommuneplanens arealdel blir tatt opp gjennom revisjon av planen istedenfor gjennom dispensasjonssaker.

Med tanke på de interesser vi skal ivareta, anser vi at fordelene ved en dispensasjon i dette tilfellet er større enn ulempen.

Fiskeridirektoratet region Nord har ikke vesentlige innvendinger til at det gis dispensasjon som omsøkt»

Kystverket

Uttalelsen fra Kystverket:

«Kystverket vurderer at nytt akvakulturområde ligger noe mer utsatt enn eksisterende avakulturområde for Hilderkleiva. ....

Likevel er det rimelig å anta at seilingskorridoren vil utgjøre 400 – 500 meter.

Kystverket vurderer på dette stadiet at man må forvente noe økt risiko for sjøtrafikken dersom dispensasjonssøknaden innvilges.»

UiT Norges arktiske universitet. Universitetsmuseet

Uttalelsen fra UiT:

«Det finnes ingen kjente kulturminner under vann i tiltaksområdet ved Skallneset og inngrep i sjøbunnen vil være nokså begrenset. Sannsynligheten for konflikt med eventuelle marine kulturminner vurderes som liten og UM har derfor ingen merknader til søknaden.»

NVE

Uttalelsen fra NVE:

«For å tilfredstille kravene til sikker byggegrunn, må den aktuelle skredfaren derfor utredes nærmere, slik at det eventuelt kan dokumenteres at tiltaket tilfredsstiller sikkerhetskravene...»

Svar fra Gratanglaks AS:

Gratanglaks AS har engasjert selskapet Skred AS til en utredning for å få klarlagt om området, lokaliteten som ligger ca. 390 meter fra land, er utsatt for skred.

Arbeidet er i gang og rapporten fra Skred AS vil bli ettersendt.

Kvæfjord kommune, Drifts- og utbyggingstjenesten.

Uttalelsen fra Kvæfjord kommune:

«Like sør for omsøkt lokasjon ligger en kommunal vannledning. Det er meget viktig at forankringen av anlegget foregår minst 20 meter fra trase for vannledning...»

Svar fra Gratanglaks AS:

Gratanglaks AS vil ta hensyn til vannledningen og etter våre planer vil vi ikke komme nærmere enn 50 meter fra ledningen. Ved forankring brukes det ROV med video på bunnen for å sikre at avstand fra vannledningen holdes.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Uttalelsen fra Statsforvalteren:

«.. det omsøkte tiltak som kan føre til store negative ringvirkninger for fiskeri og annet naturmangfold, forurensning mm.. »

Svar fra Gratanglaks AS:

Fiskeridirektoratet har ansvar for at oppdrettsanlegg ikke havner i konflikt med fiskeriene. Se svar fra Fiskeridirektoratet ovenfor *«.. har ikke vesentlige innvendinger til at det gis dispensasjon som omsøkt»*

Gratanglaks AS søker om flytting av anlegget. Det blir ingen utvidelse av produksjons tillatelsen når lokaliteten flyttes. Mengde tillatte utslipp vil ikke endres om lokaliteten flyttes.

Uttalelsen fra Statsforvalteren:

«.. Det kreves derfor utredning av temaene naturmangfold og naturfare. I denne saken innebærer det at konsekvensene for naturmangfold i sjøen er kartlagt før det gis tillatelse. Det krever undersøkelser av de marine naturtypene på den foreslåtte lokaliteten og de marine økosystemene som blir berørt ved etablering av anlegget.»

Svar fra Gratanglaks AS:

Ved søknaden av 03.03.2022 fra Gratanglaks AS til Kvæfjord kommune, vedlegg 2 «Vurdering av behov for konsekvensutredning i forbindelse med søknad om ny oppdrettslokalitet: Skallneset» av SEA ECO. Her ble det gjort en vurdering av konsekvensutredning.

I tillegg har SEA ECO i august d.å. gjennomført en Biotopkartlegging av sjøbunnen mellom Utstrand og Dale. Viser til beskrivelse på side 9 og rapporten som er vedlagt.

Vedlegg 1) Biotopkartlegging lokalitet Skallneset, august 2022

Kravet fra Statsforvalteren om at naturmangfoldet i sjø må kartlegges, er således gjennomført.

Uttalelsen fra Statsforvalteren:

«Vannforskriften. For at det kan tillates akvakultur på den omsøkte lokaliteten, må det vurderes hvordan det planlagte tiltaket vil virke inn på måloppnåelsen i den regionale vannforvaltningsplanen.»

Svar fra Gratanglaks AS:

Vanndirektivet krever at en tar hensyn til den totale belastningen på resipienten (vannforekomsten). Det omsøkte tiltaket vil ikke endre denne belastningen på resipienten fordi dette er en flytting av eksisterende produksjon fra Hilderkleiva til Skallneset.

Uttalelsen fra Statsforvalteren:

«Det foreslåtte lokaliseringen av oppdrettsanlegget er rett utefor aktsomhetsområdet for steinsprang, snøskred og jord- og flomskred. Som ledd i saksbehandlingen må det derfor vurderes om det er tilstrekkelig sikkerhet mot skres iht. TEK 17»

Svar fra Gratanglaks AS:

Gratanglaks AS har engasjert selskapet Skred AS til en utredning for å få klarlagt om området, lokaliteten som ligger ca. 390 meter fra land er utsatt for skred. Rapporten fra Skred AS ettersendes.

Uttalelsen fra Statsforvalteren:

«Statsforvalteren i Troms og Finnmark anbefaler at Kvæfjord kommune avslår søknaden om dispensasjon for flytting av oppdrettsanlegget fra Hilderkleiva til Skallneset. Statsforvalteren mener flyttingen av oppdrettsanlegget til den omsøkte lokaliteten er et så omfattende tiltak at det bør avklares gjennom en planprosess, fortrinnsvis en revisjon av kystsoneplan.»

Svar fra Gratanglaks AS:

Søknaden er en flytting av en lokalitet 1,5 km. Det er ingen endring i tillat biomasse. Tillatt produksjon vil være den samme.

Gratanglaks AS har, og det er under utredning svar på de merknadene som Statsforvalteren i Troms og Finnmark har til vår søknad av 3. mars 2022.

Søknaden med tillegg har da oppfylt de krav og dokumenter som skal til for å kunne behandles.

Merknader og utsagn fra privatpersoner.

Fiske

Merknader- utsagn:

- «Utstrandgrunnen og utstand-djupta. Skallneses er en kjempemessig torskeplass»
- «På sandbotn i Dale er en sterk og stabil stamme av flyndre»
- «Skallneset har gjennom lange tider vært gode og rike fiskeplasser for båtfolk»
- «Innenfor området ligger en gammel fiskeplass tidligere omtalt som Målnesklakken»

Svar fra Gratanglaks AS:

Det er tillatt å fiske inntil 100 m fra anlegget. Det er i forhold til sikkerhet for at angler ikke skal skade nota og forårsake rømming av laks.

Erfaring viser at oppdrett gir en økt næringstilgang i området ved anlegget. En økning av næringstilgangen vil føre til økning av byttedyr som sjøstjerner og børstemark. Dette gagnar vill fisk som torsk, flyndre, stenbit, osv.

Selve arealet til anlegget vil begrense fisket, men det blir et rikere fiske rundt anlegget.

Vi ser positivt på at det fiskes rundt anlegget, og eventuelt tilbakemelding om det er forpellets i fisk. Fôr skal i merdene, og er ikke ønsket utenfor.

Båtleia

Merknader- utsagn

- «ødelegger ... gjennomfart med båt..»
- «.. hindre/sjenanse for båtleia inn mot Borkenes»
- «Friluftsområdet for båtfolk ferdselsled innskrenkes.»

Svar fra Gratanglaks AS

Anlegget vil ligge parallelt med land.

Avstand fra land, Borkenes-siden til anlegget vil være ca. 390 meter.

Fra Kvæøya til anlegget vil være ca. 1040 meter.

All ferdsel og skipstrafikk har lov til å ferdes inntil 20 meter fra anlegget.

Ut fra det mener Gratanglaks AS at anlegget ikke er til hinder for båt ferdsel da det er god plass på begge sidene av anlegget.

Sykdom og lakselus

Merknader og utsagn

«Sykdom, lakselus og kjemikalier er en trussel for villfisk og øvrige liv i havet»

«Enorm oppblomstring av lakselus i norske fjordområder fører til massedød av laksesmolt, sjørøye og sjøørret i fjordene»

Svar fra Gratanglaks AS

Generelt har det vært svært lite lakselus på fisken på oppdrettslokalitetene i Kvæfjord i 2022. Dette både hos Gratanglaks AS og Nordlaks AS sine lokaliteter.

Offentlige data, lusetall fra Barents Watch, viser informasjon om utviklingen av lus på lokaliteten.

Grafen under viser lakselusenivået på lokalitet Hilderkleiva, Kvæfjord kommune i 2022.

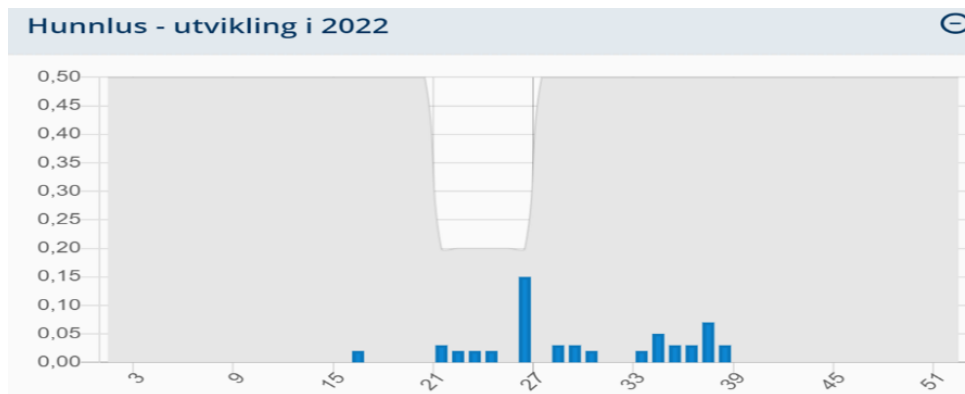
Det grå området viser maks tillatt antall lakselus pr. fisk. Grensen er 0,5 stk. med unntatt på sommeren når smolten utvandrer ut fra elv til sjø. Da er den på 0,2 stk. lakselus pr. fisk.

Tellingene for 2022 har vist et lavt lusepåslag. Det har vært under 0,05 i alle ukene, foruten uke 26 hvor det var 0,15.

Det har ikke vært mekanisk- eller medikamentell behandling mot lakselus i Kvæfjord hittil i 2022.

Det samme lave nivået av lakselus har også vært også på lokaliteten til Nordlaks i år.

Næringen generelt har en utfordring med lakselus, men heldigvis er utfordringen lav i Kvæfjord kommune.

Rømming

Merknader og utsagn

«Rømt oppdrettslaks finner veien opp i elvene..... forandres den lokale elvebestandens genetisk sammensetning»

Svar fra Gratanglaks AS

Det stilles svært strenge krav for at det ikke skal rømme laks fra anleggene. Kravene i Nytek-Forskriften så som Fortøyningsanalysene gjennomføres av en tredjepart på hver enkelt lokalitet.

Den tar hensyn til naturbelastningene, vind, strøm og strøklengde og hvilke utstyr som skal være på lokaliteten. Hver lokalitet har sin egen Fortøyningsanalyse. Fra oppstart og fram til d.d. har ikke Gratanglaks AS hatt rømming. Vi arbeider hver dag med forebygging og beredskap mot rømming.

Forsøpling /forurensning

Merknader og utsagn

«Forurensning av strandsonen»

«På lokasjon Hilderkleiva har det i 12 år (inkludert hvileperiodeer) vært drevet lakseoppdrett med den følge at det maritime livet, særlig på lokaliteten og hele indre fjordbasseng, blitt negativt/forsøplet og forringet som resultat av tonnevis med avføring, medisiner og ande driftsforhold»

«Et lakseoppdrett fører med seg enormt med forurensning av havbunnen»

«Miljøgifter og ekskrementer får flyte fritt ut i sjøen, ...»

«stor forurensning i område og langs kystlinjen»

Svar fra Gratanglaks AS

Gratanglaks AS har strenge krav til oppsamling og gjenvinning av plast, tau, etc.

Alt skal samlet inn, kildesorteres, bringes til land for videre behandling.

Under en lokalitet vil det akkumuleres biologisk materiale på bunnen fra ett oppdrettsanlegg som er i produksjon. En produksjon tar ca. 12 til 15 måneder.

Det biologiske materialet er rikt på nitrogen og fosfor, som er viktige byggesteiner for vekst i alle levende individer av planter, plankton og dyr.

Etter en produksjon brytes det biologiske materialet ned, ved at bunndyr som sjøstjerner og børstemark ernærer seg på materialet, og det reduseres.

Etter hver produksjon er det opphold fra 2 til 15 måneder. Da skal det meste av det biologiske materialet være brutt ned, og bunnen under lokaliteten er i god stand igjen til oppstart av neste generasjon.

Mom-B undersøkelse

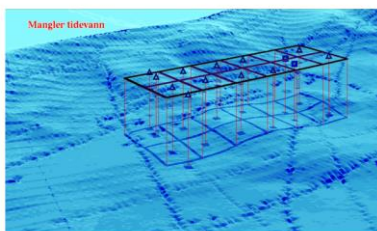
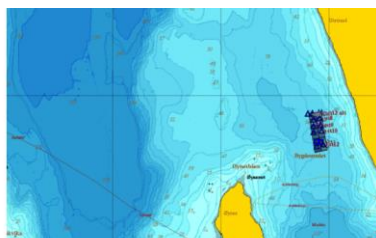
For å kontrollere at lokaliteten er i god stand gjøres det Mom-B undersøkelse. Det tas grabbprøver av bunnen på minimum 12 plasser under lokaliteten, når produksjonen er på sitt høyeste, og før ny produksjon starter. Er ikke bunnen under lokaliteten i god stand, må neste produksjon vente til bunnen er tilbakeført til god stand.

B-undersøkelse

NS 9410

Lokalitet: Skallneset

Delresultater fra B-undersøkelsen				
Ant. Grabbstasjoner	14	Ant. Grabbhugg:	27	
Type sediment:	Dominerende	Mindre dominerende	Øvrige	
	Hardbunn	Silt og sand	Stein	
Antall grabbstasjoner (gruppe II og III) med tilstand og merknad:				
Tilstand 1	14	Hvorav 12 av 14 stasjoner var hardbunn (86%).		
Tilstand 2				
Tilstand 3				
Tilstand 4				
Hovedresultater fra B-undersøkelsen				
Parametergruppe og indeks		Parametergruppe og tilstand		
Gr. II pH/E _s	0,00	Gr. II pH/E _s	1	
Gr. III Sensorikk	0,00	Gr. III Sensorikk	1	
Gr. II + III	0,00	Gr. II + III	Hardbunn	
Lokalitetstilstand		Hardbunn		
Indeks illustrert tilstand	1	2	3	4

Mom-C undersøkelser

Det gjøres også Mom-C undersøkelser på utvalgte steder rundt lokaliteten.

Det er også prøver av bunnen hvor det kan akkumuleres biologisk materiale fra oppdrett.

Det er faste plasser som tas før oppdrett starter og med noen års mellomrom. Gule firkanter i figuren under viser stedene hvor prøvene blir tatt.

Slik blir også områdene rundt oppdrettslokaliteten overvåket at det ikke skjer biologiske belastninger.

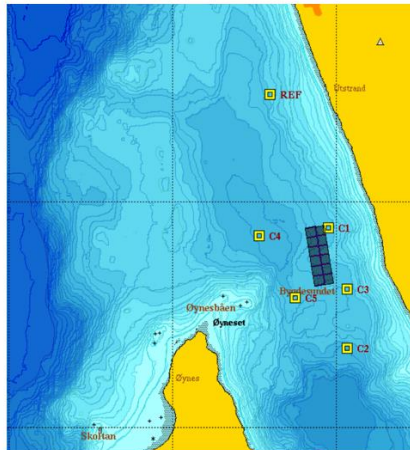
C-undersøkelse av oppdrettslokaliteten: Skallneset

5 stasjoner og 1 referanse

- Hydrografimålinger
- Geologi /sediment
- Kjemisk sammensetning
- Fauna (dyr) undersøkelse

Dagens tilstand er en nullverdi/
utgangspunkt for eventuelt

påvirkning av drift fra havbruk på lokaliteten

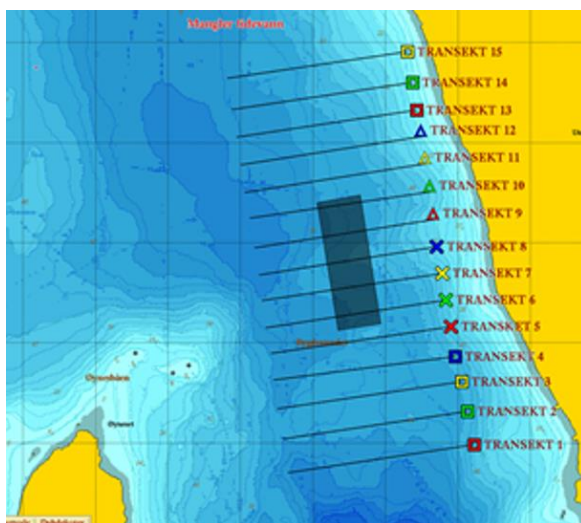
Biotopkartlegging

Sjøbunnen fra Utstrand og Dale ble biotopkartlagt i august 2022.

En ROV har kjørt 15 linjer, transekter. I transektene er bunnen filmet, og vi har koordinater til alle transektene.

Her får vi et godt bilde av dagens tilstand på bunnen mellom Utstrand og Dale.

Vi og eller myndigheten kan når som helst på et senere tidspunkt kjøre den samme transekten på nytt for å se om oppdrett har påvirket bunnen mellom Utstrand og Dale.

BIOTOPKARTLEGGING LOKALITET: SKALLNESET (NY LOK.)

August 2022

Med Mom-B, C og Biotopkartleggingen har vi og myndighetene god kontroll på hva som skjer på bunnen under og ved et oppdrettsanlegg. Biologisk materiale fra et oppdrettsanlegg vil vise seg under et anlegg og i umiddelbar nærhet av anlegget.

Ved anlegge inn mot fjæra, vil det ikke bli biologisk materiale eller påvirkning fra produksjonen. Dette er reelt etter 12 år drift på lokalitet Hilderkleiva.

Før produksjonen ble satt i gang på lokalitet Hilderkleiva, ble det den 17.06.2010 kjørt video opptak med ROW i fjæra og ut mot anlegget av selskapet SJ-Dykk, Harstad.

Det ble da filmet ett bildekk på 7 meters dyp innenfor anlegget.

Det samme dekket ble filmet i år den 01.09.2022 etter 12 år.

Det lå på samme plass.

Som man ser av bildene var det hvit fin sandbunn ved dekket både i 2010 og 2022.

Konklusjonen

Grataglaks AS sin erfaring etter snart 40 års drift, er at fjæra eller fjorden ikke blir påvirket av oppdrett. Biologisk påvirkning vil hovedsakelig skje under anlegget ved produksjon. Etter endt produksjon vil det foregå en naturlig prosess som reduserer påvirkningen.

Det er strenge og effektive metoder for overvåking av bunnen under oppdrettet.

Grataglaks AS har strenge krav for å forebygge og for å drive miljømessig korrekt.

Fotavtrykk

Avvikles en oppdretts-lokalitet vil området innen få år oppnå sin opprinnelige tilstand.

Alt av fysiske instillasjoner på overflaten og havbunnen som fortøyninger/ankler vil bli fjernet. Primært vil alt av biologiske spor på havbunnen bli borte innen få år.

Oppdrett av fisk, slik vi driver det, er en matproduksjon ut fra kvantum som avsetter svært lite «fotavtrykk» sammenlignet med annen matproduksjon.

Lys og støy

Merknader og utsagn:

«...lysforurensning, støyforurensning, luktforurensning og ikke minst visuell forurensning»

«Mer lys og støy i nærområdet, ... kan komme til å bli en stor ulempe for Vipa, og annet dyreliv som holder til på markene i området.»

«Utsikt, stillhet og ro er livskvalitet for oss»

Svar fra Gratanglaks AS

På dagen lokalitet Hilderkleiva er det ikke økonomisk forsvarlig å ha strøm fra land ut til lokaliteten.

På lokaliteten Skallneset er det muligheter for strøm fra land med kabel, og det vil Gratanglaks AS prioritere å få lagt ut til lokaliteten.

Dette medfører at vi ikke trenger generatorer til produksjon av strøm.

Driften på flåten vil bli tilnærmet lydløs.

Er man nært anlegget kan man høre fôret som sildrer i slangen fra fôrflåten og ut til merden.

Dags- og service båter, fôr-båter og brønnbåter vil komme til anlegget når det er behov for det.

Det skal ikke være lukt fra et anlegg..

På flåten er fôret i lukkede siloer. Det går ut i lukket system i slanger, og rett i merd.

Død fisk som plukkes opp fra merden, legges i en lukket kvern, tilsettes maursyre og kvernes samme dag. Ensilasjen går så på lukkete tanker.

For å ivareta personalets HMS er det belysning på arbeidsstasjonene. Det er også lys om er påkrevd for å ivareta sikkerheten til skipstrafikken. Ellers begrenses lys så mye som mulig.

«Utsikt, stillhet og ro ...» er individuelt, og det kan vi ikke bestride hva ander oppfatter.

Den erfaringen vi har hatt er at folk kunne ha vært svært skeptisk før etablering, men at det har endret seg når anlegget er etablert og satt i drift.

Et av kriteriene for valg av området Skallneset, var at det ikke direkte innfor anlegget var bebyggelse. Vi ønsker å være minst mulig til ulempe for etablerte strukturer, men vi må også ta hensyn til at lokaliteten er god og bærekraftig.

Vi håper og tror at etablering av lokaliteten ikke vil føre til dårligere livskvalitet for beboerne.

Laksebaroner

Merknader og utsagn:

«Vi må ta vare på fjorden vår og ikke la disse laksebaronene ødelegge den for korttidsprofitt».

Svar fra Gratanglaks AS:

Gratanglaks AS ble etablert i 1984 og har drevet med oppdrett snart i 40 år.

Målet er å være et bærekraftig og godt selskap i like mange år framover.

Gjennom de første 30 årene var det flere av våre kollegaer i næringen som måtte avvikle da det ikke var økonomi til å drive vider.

De siste 10 årene har vært en positiv utvikling for næringen.

Vi har sakte bygd opp en økonomi slik at vi har kunnet utvikle bedriften videre.

Ikke bare egen bedrift, men også tilhørende bedrifter som smoltanlegg, slakteri, serviceselskap, brønnbåter, nærbutikk, etc.

Dette har igjen gitt store ringvirkninger til lokale leverandører på bygg, rørleggere, båtbyggeri, handelsbedrifter, verksted etc.

Mye av fortjenesten har gått til lokal næringsutvikling hvor det er etablert og sikret gode arbeidsplasser. Vi har også hatt en «muskel» til å støtte lokale lag og foreninger, samt lokale idrettsutøvere på et internasjonal plan.

Gratanglaks AS er stolte av å kunne bistå og være med på å utvikle det lokal samfunn.

Selskapets overskudd brukes til lokal verdiskaping og bolyst

